

VÀI SUY NGHĨ VỀ MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ CHO CÔNG NGHIỆP CHẾ BIẾN, CHẾ TẠO

NGUYỄN CHÍ SÁNG
PCT, Tổng Thư ký Vami

Nếu có vài triệu đô la, bạn đầu tư gì?

Một câu hỏi tưởng chừng như đơn giản nhưng không hề đơn giản, câu trả lời phản ánh môi trường đầu tư của một quốc gia.

Có nhiều cách để có câu trả lời: phỏng vấn người dân, lãnh đạo doanh nghiệp; quan sát dòng vốn đầu tư thực tế của người dân, của xã hội trong một hai thập niên trở lại đây...

Trước hết với một nhà đầu tư chuyên nghiệp, để đầu tư vào một dự án nào đó, nhà đầu tư thường đặt ra một số tiêu chí, các tiêu chí thì nhiều và nhiều tiêu chí phụ thuộc vào chủ quan của nhà đầu

tư, tuy nhiên có một tiêu chí mà hầu hết các nhà đầu tư đều sử dụng là hiệu quả tài chính: Giá trị hiện tại của dự án NPV (Net Present Value) hoặc tỷ suất lợi nhuận IRR (Internal Return Rate) để xem dự án đầu tư có hiệu quả không? Nếu NPV dương hoặc IRR lớn hơn lãi suất ngân hàng thì dự án có thể coi là khả thi. Thoạt tiên, ai cũng nghĩ hai tiêu chí này là rất ổn, nhưng thực tế hai tiêu chí này là không đủ mà nhiều lúc có những tiêu chí không rõ ràng nhưng lại đem lại hiệu quả rất lớn cho nhà đầu tư.

Với đa số người dân, đặc biệt là người dân bình thường, tiết kiệm là một kênh an toàn, một số khác năng động hơn thì đầu tư vào trái phiếu, với một phần nhỏ nhưng năng động hơn nữa thì đầu tư vào chứng khoán. Có thể thấy rằng với đầu tư vào tiết kiệm, trái phiếu lãi suất nhiều khi không bù đắp được cho phần mất giá của đồng tiền. Còn đầu tư vào chứng khoán thì chúng ta ai cũng biết, có những lúc thu được lãi suất rất cao, nhưng có những lúc cũng có thể bị lỗ rất nhiều.

Với nhiều nhà đầu tư năng động, bất động sản là một kênh yêu thích, thậm chí có những thời điểm, người người, nhà nhà tham gia vào đầu tư bất động sản. Lãi suất trong lĩnh vực này thu hút một lượng vốn lớn của xã hội. Việc này cũng có lý do của nó: lãi suất đầu tư trong lĩnh vực bất động sản tăng hàng ngày, chưa kể việc tăng giá của bất động sản còn được thổi phồng bởi đội ngũ "cò đất", nó làm cho nhiều người nuôi dưỡng giấc mơ nhân gấp bội vốn đầu tư trong thời gian ngắn, nhiều người nuôi mộng kiếm triệu đô sau một đêm. Đây chính là điều lo ngại mà chúng ta đều nhận thấy, đầu tư buôn bán bất động sản không thể làm gia tăng tài sản của xã hội.

Một số ít người có kiến thức về một số ngành nghề, có mối quan hệ xã hội thì có thể đầu tư vào một số lĩnh vực sản xuất như đầu tư vào nhà

Sản phẩm trưng bày tại Triển lãm CNHT (ảnh XM)

máy thủy điện, điện mặt trời, điện gió, khai thác mỏ...

Có một điều đáng buồn là, rất ít trong số những người được hỏi sẽ đầu tư vào sản xuất, đặc biệt là đầu tư vào lĩnh vực cơ khí. Nguyên nhân có nhiều và có thể kể ra như sau: trước hết thị trường cho sản xuất nói chung và cho ngành cơ khí nói riêng phải cạnh tranh rất gay gắt đặc biệt với hàng hóa đến từ Trung Quốc, do chính sách hỗ trợ phi thị trường của Chính phủ Trung Quốc, hàng hóa của họ không những đáp ứng mọi loại chất lượng mà giá cả còn rất cạnh tranh. Thông thường với các nước đang phát triển, thị trường cho ngành cơ khí được bảo hộ bởi nhà nước đặc biệt là cho dự án đầu tư công hay dự án có qui mô thị trường lớn, tuy nhiên, ở Việt Nam trong thập kỷ trở lại đây, những cơ chế, chính sách để bảo vệ thị trường rất yếu, không đủ để hỗ trợ các nhà đầu tư; *nguyên nhân thứ hai* là lãi suất ngân hàng lớn, lợi nhuận cho doanh nghiệp sản xuất cơ khí không lớn rất khó để trả được lãi suất ngân hàng 8-10%; *nguyên nhân thứ ba*, chúng ta chưa thực sự tham gia được vào chuỗi cung toàn cầu, nhiều doanh nghiệp không biết bắt đầu từ đâu, để trở thành nhà cung cấp cho công ty nước ngoài, nó đòi hỏi một quá trình sát hạch khắt khe, tốn thời gian, đôi khi nó còn đòi hỏi phải có những đầu tư máy móc, thiết bị, công nghệ, con người... để chế tạo được một số sản phẩm có thể tham gia được vào chuỗi cung. Tuy nhiên, không

có gì đảm bảo là sau khi đầu tư thì sẽ có được đơn hàng. Vẫn là câu chuyện “quả trứng có trước hay con gà có trước”.

Với một môi trường đầu tư như đã nói ở trên, có thể nói rất khó để thu hút các nhà đầu tư Việt tham gia vào lĩnh vực chế biến, chế tạo, và càng khó để thu hút đầu tư vào lĩnh vực cơ khí, có thể có một số nhà đầu tư nước ngoài đầu tư vào công nghiệp chế biến, chế tạo tại Việt Nam, nhưng yếu tố lan tỏa của các doanh nghiệp FDI còn rất hạn chế. Nếu các doanh nghiệp FDI này rút khỏi Việt Nam, thì kim ngạch xuất khẩu sản phẩm chế biến, chế tạo sẽ như thế nào? đây là một câu hỏi mà các nhà quản lý, các nhà làm chính sách cần suy nghĩ. Hơn thế nữa, nếu không thu hút được các nhà đầu tư Việt Nam vào các lĩnh vực chế biến, chế tạo cơ bản (bao gồm cả lĩnh vực cơ khí) thì làm sao Việt Nam có thể cơ bản trở thành một nước phát triển với thu nhập cao như đã được đặt ra tại Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII. Thiết nghĩ, đã đến lúc phải xây dựng những cơ chế, chính sách cụ thể để thực hiện Nghị quyết của Đảng, nếu không có chiến lược, lộ trình cụ thể ngay từ bây giờ, chúng ta có thể lại có thể một lần nữa không hoàn thành Nghị quyết của Đảng như đã từng bị lỡ “cơ bản trở thành một nước công nghiệp vào năm 2020”. ✓

THOUGHTS ON THE INVESTMENT ENVIRONMENT FOR PROCESSING AND MANUFACTURING INDUSTRY

◆ **NGUYEN CHI SANG**
VAMI's Vice Chairman, General Secretary

If you were given a few million dollars how would you invest it?

A seemingly simple question, but one that can be very difficult to answer, that might reflect the investment environment of a country.

To have an answer, the writer has interviewed people, business leaders; observing the actual investment flow of the people and the society in the last one or two decades...

First of all with a professional investor, to invest in a certain project, he often sets a number of criteria, many of which largely depend on the investor's subjective

perceptions and motivations. However, there is one criterion that most investors use is financial efficiency: The Net Present Value (NPV) or the Internal Rate of Return (IRR) to evaluate the effectiveness of the project investment. If the NPV is positive or the IRR is higher than the bank interest rate, the project can be considered feasible. At first, everyone thinks these two criteria are very good, but in fact these two criteria are not enough and sometimes there are unclear criteria but bring great efficiency to investors.

For most people, especially ordinary people, saving is a safe channel, with more active people, they prefer to invest in bonds, few people but more active do invest in securities. It can be seen that with investment in savings, interest-rate bonds often cannot compensate for the devaluation of the currency. As for investing in stocks, we all know that there are times when you can earn very high dividends, but there are times when you can also lose a lot.

With many active investors, real estate is a favorite channel, even at times, there are huge number of people in the society participate in real estate investment. Interests in this business attract a large amount of social capital. This also has its reasons: investment interest in the real estate sector increases every day, not to mention the increase in the price of real estate is also inflated by the team of "land brokers", which makes many people dream of multiplying the returns of an investment in a short span, of making millions of dollars overnight. This is the concern that we all realize, real estate investment cannot increase the wealth of society.

A small number of people who have knowledge about certain trades and social relationships can invest in some production fields such as investment in hydroelectric power plants, solar power, wind power, mining...

Products displayed at the Supporting Industries Exhibition

The very sad thing is that very few of the interviewed have responded that they would invest in production, especially in mechanical engineering. This could be attributed to numerous reasons, to name just a few: first of all, the market for manufacturing in general and for the mechanical industry in particular has to compete very harshly, especially with goods from China, due to the non-market supportive policy of the Chinese Government, their goods not only meet all categories of quality but also have very competitive prices. Usually for developing countries, the market for mechanical engineering is protected by the state, especially for public investment projects or projects with a large market size. However, in Vietnam in the last decade, mechanisms and policies to protect the market are very weak, not enough to support investors; the second reason is high bank interest rates, the profit for small mechanical manufacturing enterprises cannot pay the bank interest rate of around 8-10%; the third reason, we have not really joined the global supply chain, many businesses do not know where and how to start, to become a supplier for foreign companies, which requires a rigorous testing process, time consuming, sometimes it also requires investment in machinery, equipment, technology, human resource, etc. to manufacture a number of products that can participate in the global supply chain. However, there is no guarantee that after the investment they will get the order. It's still the story "Which came first, the chicken or the egg"?

Pig launcher receiver

With an investment environment as mentioned above, it can be said that it is very difficult to attract Vietnamese investors to participate in the field of processing and manufacturing, and it is even more difficult to attract investment in the field of mechanical engineering. There may be some foreign investors investing in the processing and manufacturing industry in Vietnam, but the spillover effect of FDI enterprises is very limited. If these FDI enterprises withdraw from Vietnam, what will be the export turnover of processing and manufacturing products? This is a question that managers and policy makers need to think about. Moreover, if it is not possible to attract Vietnamese investors in the basic processing and manufacturing sectors (including mechanical engineering), how can Vietnam basically become a developed country with high income as set out in the Resolution of the 13th National Party Congress. We would think that it's time to develop specific mechanisms and policies to implement the Party's Resolution, if there is no specific strategy and roadmap, we will probably once again fail to complete the Party's Resolution as it had missed its objective "to basically become an industrial country by 2020". ✓